

Raadsvoorstel

Opsteller

Koning, Dennis de

Vergadering van

13 april 2021

Kenmerk

Z/21/010198 / D/21/014536

Portefeuillehouder

Ad de Regt

Portefeuille

Openbare Ruimte/IBOR

Onderwerp

Scenario's Exercitieveld

Samenvatting

Vanaf 16 juli 2020 is conform de raadsbehandeling (aangenomen motie LTA M-87 Behouden historische kastanjes Exercitieveld) gewerkt aan diverse scenario's voor het Exercitieveld. Dit op voorwaarde dat tenminste één scenario het behouden van de historische kastanjabomen moet bevatten. Hierop zijn vier scenario's uitgewerkt. Ieder scenario is beeldend gemaakt en in een toekomstige tijdlijn geplaatst, zie bijlage 3, document D/21/015803. Dit om om een indicatie te geven van de verwachte ontwikkelingen van het gebied.

Met dit raadsvoorstel wordt u raad gevraagd om te besluiten om voornemens te zijn het Exercitieveld, met behoud van alle historische bomen, in te richten conform scenario 1b.

De volgende vier scenario's worden hieronder kort samengevat weergegeven:

Scenario 1. Groot onderhoud (1a en 1b)

Dit is het basisscenario voor de gemeente, waarmee invulling wordt gegeven aan de zorgplicht en wettelijke taken, zonder nieuwe ambities te realiseren.

Scenario 1a en 1b voorzien in het benodigde groot onderhoud om minimaal 10 jaar weer vooruit te kunnen, met behoud van de huidige functies. Er wordt geen integrale reconstructie uitgevoerd. Ten aanzien van het behoud van de kastanjabomen zal het project deze niet aantasten, maar zullen deze de komende jaren op natuurlijke wijze 'uitsterven', zoals ook de afgelopen jaren af en toe bomen door ziekte of omwille van de veiligheid zijn verwijderd.

1a:

Op de Oostsingel en Oostlaan wordt groot onderhoud aan de asfaltverharding uitgevoerd, waarmee deze weer ca. 15 - 20 jaar mee gaat. Concreet zijn de werkzaamheden het vernieuwen van de asfaltdeklaag en het herstellen en versterken van de onderbouw/fundering.

Ook worden de lichtmasten en armaturen vernieuwd. Langs de Oostsingel komen paaltop armaturen die verderop op de Oostsingel al zijn toegepast. Langs de Oostlaan zal, om het licht tussen de bomen vandaan te krijgen, net als in de huidige situatie een mast met uithouder worden geplaatst. Er wordt hier zoveel mogelijk ingezet op masten en armaturen die bij een eventueel toekomstige herinrichting van het gebied, elders in de gemeente hergebruikt kunnen worden. Het vervangen van de riolering blijft achterwege. Het risico op klachten en meldingen als gevolg van het steeds minder functioneren en de kans op calamiteiten als gevolg van bezwijkingen is aanwezig.

1b:

De aanvulling van scenario 1b op scenario 1a is dat het Exercitiep pad wordt aangepakt. Waar dit vanuit de zorgplicht met onderhoud nog enkele jaren kan worden opgerekt, voldoet de open bestrating al jaren niet meer aan het gebruik en leidt dit tot terugkerende overlast en terugkerende noodzaak voor onderhoud. Om een eind te maken aan deze ongewenste situatie wordt hier een nieuwe elementenbestrating aangebracht en behorende bij deze vernieuwing worden de armaturen van de verlichting vervangen.

De aanwezige riolering is geschikt om binnen 5 jaar gerelined te worden (van binnenuit repareren). Dit kan te zijner tijd worden uitgevoerd, zonder de vernieuwde verharding te hoeven opbreken.

Ook in dit scenario blijven alle bomen behouden en worden er geen nieuwe bomen geplant in de aanwezige gaten van de

laanstructuur.

Scenario 2. Groot onderhoud incl. vervanging riolering

In de basis is scenario 2 gelijk aan scenario 1a, waarbij het asfalt en de verlichting worden aangepakt. Echter, het verschil zit in het vervangen van de riolering onder Oostsingel. Het idee om de bestaande riolering buiten gebruik te stellen, en in de grond te laten zitten, ten behoeve van het behoud van de bomen en te vervangen door een nieuwe riolering onder het Exercitieveld door is hierbij onderzocht.

In dit scenario zouden er een aantal bomen op de noordpunt van het Exercitieveld evenals op de kruising Oostsingel - Exercitiepad gekapt moeten worden om het tracé vrij te maken voor aanleg van dit nieuwe rioolstelsel en het maken van een goede aansluiting op het bestaande riool.

Het is binnen dit scenario ook mogelijk deze uit te breiden conform scenario 1b.

Scenario 3. Reconstructie Oostsingel en Exercitiepad

Dit scenario voorziet in het vervangen van asfalt/straatwerk, riolering, verlichting en bomen op de Oostsingel en het Exercitiepad. De omgeving wordt hiermee voor 40 jaar of langer opgeknapt.

Hierbij ontstaat de mogelijkheid om de Oostsingel anders in te richten: De parkeerstrook komt te vervallen en maakt plaats voor een wandelpad langs de Singel. Door een aanpassing te doen aan de Oostsingel is het mogelijk een grondwal met zitelement te realiseren langs het Exercitiepad. (zie impressies bijlage 3, scenario 3) Dit met behoud van het huidige gebruiksoppervlakte van het Exercitieveld. 16 kastanjabomen en 1 treurwilg moeten hiervoor vervangen door ca. 26 nieuwe bomen. De nieuwe bomen op het Exercitieveld krijgen een drukbestendige groeiplaats om goed te kunnen wortelen en bestand te zijn tegen een belasting boven het wortelpakket. Dit komt ook het gebruik van het veld door evenementen ten goede.

De inrichting van het Exercitiepad wordt, net als bij scenario 1 en 2, vervangen. En, met de komst van een grondwal, is er extra ruimte voor nog eens 4 nieuwe bomen.

De Oostlaan wordt net als bij de eerdere scenario's voorzien van een nieuwe asfaltdeklaag en krijgt nieuwe lichtmasten.

De kastanjabomen langs de Oostlaan blijven behouden.

Scenario 4. Volledige reconstructie

De Oostsingel en het Exercitiepad worden conform scenario 3 ingericht. De Oostlaan wordt op gelijke wijze als de Oostsingel ingericht. De parkeerruimte komt te vervallen en maakt plaats voor een wandelpad langs de Singel. Het gebruiksoppervlakte van het Exercitieveld blijft behouden.

Ten aanzien van de verlichting op de Oostlaan is het dan mogelijk, in tegenstelling tot scenario 1a en 1b, om dezelfde lichtmasten met een paaltop armatuur toe te passen. Rondom het Exercitieveld staat in dit scenario dezelfde verlichting. Ca. 25 kastanjabomen langs de Oostlaan worden vervangen door 39 nieuwe bomen. In totaal komen er zo'n 65 nieuwe bomen ten opzichte van de huidige 42. De nieuwe bomen op het Exercitieveld krijgen een drukbestendige groeiplaats om goed te kunnen wortelen en bestand te zijn tegen een belasting boven het wortelpakket. Dit komt ook het gebruik van het veld door evenementen ten goede.

Algemeen

De huidige wegverharding is ernstig toe aan vervanging en dat maakt dat er een beslissing genomen moet worden over de inrichting van het Exercitieveld. Hoewel de riolering onder de Oostsingel in slechte conditie verkeerd en vervanging/relinen gewenst is, kan er overwogen worden dit uit te stellen totdat het stelsel 'bezwijkt', anderszins niet afdoende functioneert of er in de toekomst mogelijk andere zuiveringsmogelijkheden zijn.

Gevraagd besluit

Uw raad wordt gevraagd om in te stemmen met het voornemen om:

1. Het Exercitieveld met behoud van alle historische bomen in te richten conform scenario 1b.
2. Het verwijderen van de bomen te laten afhangen van de vitaliteit en veiligheid van de bomen als ook het functioneren van de riolering.
3. Tot aan het moment van vervanging van de bomen geen nieuwe bomen te planten.
4. De vervanging van de bomen gefaseerd te laten plaatsvinden en dan groeiplaatsverbetering aan te brengen.
5. Om het aanbrengen van bovengrondse boombescherming van toepassing te verklaren in de vergunningsvoorwaarden ten aanzien van evenementen op het Exercitieveld en daar een financiële regeling voor uit te werken.

Inleiding

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd?

Bij de behandeling van de motie vreemd aan de orde van de dag 'Behouden historische kastanjes Exercitieveld', geregistreerd onder M-87, tijdens de raadsvergadering van 16 juli 2020, is door de gemeenteraad uitgebreid gesproken over het project Exercitieveld. Het vervangen van de riolering in combinatie met het kappen van historische kastanjabomen is hierbij nadrukkelijk aan de orde geweest.

De gemeenteraad heeft aangegeven meerdere scenario's te willen zien, waarbij er tenminste één scenario met het behoud van de kastanjabomen moet zijn. Daarnaast heeft uw raad hierbij ook meegegeven om de direct omwonenden via consultatie te betrekken bij de scenario's.

De huidige wegverharding is ernstig toe aan vervanging en dat maakt dat er een beslissing genomen moet worden over de inrichting van het Exercitieveld. Hoewel de riolering onder de Oostsingel in slechte conditie verkeerd en vervanging gewenst is, kan er overwogen worden dit uit te stellen totdat het stelsel bezwijkt, anderszins niet meer functioneert of er andere zuiveringsmogelijkheden zijn.

Conform het verzoek van u raad zijn de eerder benoemde scenario's uitgewerkt. Daarnaast is er op afzonderlijke onderwerpen advies ingewonnen, dit wordt hieronder per onderwerp beschreven.

Kastanjabomen

In de afgelopen jaren zijn er diverse onderzoeken en herhaalonderzoeken verricht. Wij hebben Bomenwacht Nederland verzocht om ons op basis van alle onderzoeksrapporten te voorzien van een advies.

De bijgesloten Oplegnotitie Exercitieveld - Bomen (joinnr. D/21/015195) geeft een heldere uiteenzetting.

Dit rapport geeft inzicht in de levensverwachting van de bomen met een doorkijk naar de toekomst, de knelpunten in combinatie met het gebruik, een geschikte boom als er gekozen zou worden voor vervanging, hoe vervanging gefaseerd zou moeten worden aangepakt, hoe er mogelijkere wijs in de toekomst een goede groeiplaats geboden kan worden (bij nieuwe bomen) en geeft een tweeledig advies. Enerzijds gericht op het zo lang mogelijk behouden van de kastanjabomen en anderzijds gericht op het evenementengebruik.

In de kern komt het advies erop neer om te kiezen voor het behoud van deze bomen of te kiezen voor het evenementengebruik van het Exercitieveld.

Riolering

De riolering onder de Oostsingel is in slechte conditie, maar de ondergrond is vrij stabiel. Mochten er in de toekomst uit inspecties ergere schadebeelden worden geconstateerd, laat deze locatie het toe om het riool in zijn geheel van binnenuit te versterken (relinen) en zo de levensduur te verlengen. Deze technieken hebben zich de afgelopen periode doorontwikkeld en hebben inmiddels bewezen dat vervangen niet in alle gevallen noodzaak is, waar dat wel het uitgangspunt was toen in het verleden het Exercitieveld op de nominatie voor herinrichting kwam. Mocht onverhoopt toch een enkele buis de komende jaren "bezwijken", tekent zich dit eerst af in de wegverharding en is het riool lokaal te vernieuwen. Daarmee is het risico op bezwijken geen desinvestering jegens het vervangen van het asfalt en ook geen direct veiligheidsrisico.

In de bijgesloten Oplegnotitie Riolering (joinnr. D/21/016434) staan verschillende opties beschreven. In stand houden, relinen, vervangen in het bestaande tracé en het aanbrengen van een minizuivering zijn de vier realistische opties. Al is die laatste optie nog zeer prematuur en kan op dit moment nog niet als volwaardige optie worden gezien. De optie om riolering onder het Exercitieveld aan te leggen (scenario 2) wordt sterk afgeraden en is om die reden verder buiten beschouwing gelaten.

Het in stand houden van de riolering en binnen 5 jaar relinen dan wel bij bezwijkingen repareren, conform scenario 1a en 1b, maakt het mogelijk om de kastanjabomen te behouden. Wanneer de riolering onder de Oostsingel serieuze incidenten gaat geven, mogelijk met verzakkingen van de weg, komt het moment dat reparatie/relinen noodzakelijk is. Tot dusver zijn er geen incidenten bekend, maar blijkt wel de slechte staat van de riolering uit de onderhoudsinspecties. Het afgeven van een prognose hoe lang dit riool het nog volhoudt is niet te geven.

Wegen

De wegen rondom het Exercitieveld zijn dringend aan vervanging toe. Lokaal herstel is geen optie meer. Minimaal is het vervangen van de deklaag aan de orde, waarbij de slechtste plekken in de onderbouw/fundering extra aandacht krijgen door wapening aan te brengen. Met een nieuwe deklaag en versterkte onderbouw kunnen de Oostsingel en Oostlaan er weer voor 15-20 jaar tegenaan.

Wanneer er besloten zou worden het project als volledige reconstructie uit te voeren is het mogelijk om het wegprofiel aan te passen, te kiezen voor een elementenverharding, het langsparkeren weg te nemen en hierdoor ruimte te maken voor een wandelstrook aan de waterkant. Dit met inbegrip van nieuwe bomen met een goede groeiplaats.

Als een reconstructie of het vervangen van de riolering onder de Oostsingel binnen de genoemde levensduur van 15-20 jaar valt betekent dit dat het asfalt voor de eindelevensduur afgeschreven wordt.

Evenementen

Het Exercitieveld is sinds jaar en dag ook een evenemententerrein. Binnen het project is een uitgangspunt dat het

Exercitieveld niet kleiner mag worden en dat alle evenementen in de huidige opzet kunnen moeten blijven plaatsvinden. Evenementen zorgen voor vermaak, levendigheid in de stad, inkomsten voor ondernemers etc. en zijn hierdoor belangrijk voor Woerden. Zoals de Oplegnotitie Exercitieveld - Bomen beschrijft hebben de kastanjabomen te lijden onder de huidige groeiplaatsomstandigheden, mede veroorzaakt door het gebruik van het Exercitieveld tijdens evenementen. Indien er conform het advies van Bomenwacht Nederland wordt ingezet op enkele levensjaren extra voor de kastanjabomen betekent dit onder andere dat de kroonprojecties (ca. 5 meter uit de stam) vrijgehouden moeten worden. Op een totaaloppervlak van ca. 10500 m² kost dit zo'n 2000 m². Voor evenementen zoals onder andere Het Nationaal Veteranentreffen, Harleydag, Lentefestival, De Woerdense Vakantieweek, Nacht van Woerden, betekent dit dat zij hun evenementen niet kunnen voortzetten zoals zij dit gewend zijn te doen. Het is zeer waarschijnlijk dat deze evenementen (en wellicht ook ander die niet specifiek benoemd zijn), bij inachtneming van 5 meter vrije ruimte om de bomen, niet meer kunnen plaatsvinden op het Exercitieveld.

Verlichting

De evenementenlichtmasten zijn in 2020 vervangen vanwege de afkeuring van de oude masten.

De lichtmasten en de armaturen langs de Oostsingel en de Oostlaan zijn verouderd en dienen te worden vervangen. Los van het besluit welke scenario het gaat worden, zal de vervanging bestaan uit lichtmasten en armaturen die gebruikelijk zijn in Woerden. Wanneer er binnen 20 jaar een reconstructie zou plaatsvinden is er geen desinvestering op de lichtmasten. De lichtmasten kunnen mogelijk binnen dat reconstructieproject of elders in Woerden worden gebruikt. De lichtmasten langs het Exercitieveld zijn nog goed. Enkel de armaturen zijn toe aan vervanging.

Parkeren

De omgeving van het Exercitieveld is aangemerkt als vergunninghoudergebied. Dit is voor de bewoners van de Oostdam en Oostsingel en voor mensen die in de binnenstad werken. In totaal bieden de Oostsingel (tot aan de noordpunt van het Exercitieveld), Oostlaan en het Exercitieveld ongeveer plaats aan 70 personenauto's. Op basis van parkeeronderzoek blijkt dat de parkeerdruk doordeweeks 66% is. In de nachtelijke uren slechts 19%, hetgeen te verklaren is doordat enkel de bewoners van de Oostdam en omgeving dan gebruik maken van de parkeerruimte. Met name op het Exercitieveld. Met een piekmoment van 46 voertuigen bij een capaciteit van 70 is de algehele parkeerdruk als laag te bestempelen. Het verwijderen van het langsparkeren op de Oostsingel en de Oostlaan, nu of op termijn, voor mensen die in de binnenstad werken behoort tot de mogelijkheden. Er is voldoende capaciteit in de parkeergarages aanwezig. Dit sluit ook aan bij de Parkeervisie Binnenstad om minder parkeren op straat te faciliteren. Opgemerkt dient te worden dat de Parkeervisie Binnenstad zich richt op het centrumgebied binnen de centrumring en het Exercitieveld ligt hier buiten. De 10 parkeerplaatsen op het Exercitieveld moeten behouden blijven en kunnen aan de bewoners/gebruikers van de panden aan de Oostdam vergund worden.

Participatieproces

In 2014 is gestart met het participatieproces. Een zeer breed participatieproces omdat het Exercitieveld van alle Woerdenaren is. Diverse bijeenkomsten zijn destijds georganiseerd met als doel te komen toe een inrichtingsvisie. Drie thema's zijn uit dit proces gekomen en in 2015 onder alle Woerdenaren in stemming gebracht. Het winnende thema is: Sierlijk veld met romantisch accent.

Dit thema kenmerkte zich in de plaatjes als een parkachtige omgeving waar verblijfskwaliteit centraal staat. Wat ook duidelijk naar voren is gekomen tijdens de participatie is dat het veld het veld moet blijven, waarbij werd bedoeld om geen grootse veranderingen aan te brengen.

In de jaren erna is er veel onderzoek verricht, onder andere naar de kastanjabomen. Dit om een goed beeld te krijgen van de kwaliteit van de bomen en om te bepalen op welke manieren er invulling gegeven kan worden aan een ontwerp. Ook is er onderzoek verricht naar de riolering, de (evenementen)verlichting, flora en fauna, het parkeren en het gebruik van het Exercitieveld door evenementen.

Met de bewoners van de Oostdam heeft er op meerdere momenten in 2019 en 2020 overleg plaatsgevonden. Met hen is ingezoomd op verschillende ontwerpscenario's. Voor de bewoners staat het behouden van de kastanjabomen voorop. En als er dan toch tot vervanging wordt overgegaan willen zij dat dit gebeurd door er nieuwe bomen van redelijk formaat terug te planten. Het vervangen van het Exercitieveld heeft ook prioriteit voor de bewoners. De huidige open bestrating ligt er slecht bij en is toe aan vervanging. Op dit onderdeel is er al met de bewoners gewerkt aan een ontwerptekening. Het advies om het Exercitieveld in te richten conform scenario 1b sluit aan bij de speerpunten van de bewoners aan de Oostdam. Indien hiertoe wordt besloten, zal het ontwerp worden vervolmaakt met hen. Hetzelfde geldt overigens ook indien er besloten zou worden het Exercitieveld in te richten conform scenario 3 en 4.

De Woerdense Vakantieweek is bij uitstek het grootste evenement op het Exercitieveld. De beschikbare ruimte is voor hen belangrijk om het evenement te kunnen organiseren zoals zij, en heel Woerden, dit gewend zijn. De bomen horen bij het veld al is het ook een beperking in ruimtegebruik. De Woerdense Vakantieweek staat positief tegenover een inrichting

conform scenario 1a en 1b. Ook staan zij open voor verbeteringen ten aanzien van de bescherming/afscherming van de kastanjabomen.

Actiegroep Hart voor Natuur Woerden maakt zich sterk voor het behouden van de kastanjabomen. Een protestactie op het veld en een handtekeningenactie in de zomer van 2020 is door hen georganiseerd om aandacht te vragen voor dit onderwerp. Centraal staat het zo lang mogelijk behouden van de kastanjabomen en daar ook de inspanning aan te leveren. Waarbij de inspanning zo wel bovengronds, ondergronds als ook in het gebruik van en rondom het Exercitieveld is bedacht. Ook stellen zij voor om, daar waar er bomen gekapt zijn/worden, een nieuwe boom te planten zodoende de laanstructuur in tact te houden. Op basis van bovenstaande hebben zij een alternatief plan ingediend. (bijlage 5, joinnr. D/21/016001)

Overigens zijn er naast deze actiegroep ook anderen die het behoud van de bomen voorkeur geven ten opzichte van het vervangen.

Dit voorstel is tot stand gekomen uit een consultatie en/of samenwerking van collega's uit het projectteam Exercitieveld, Beheer en Beleid team Realisatie en Beheer, Landschapsarchitect Bosch Slabbers, team Financiën, team VTH, team Verkeer, Datacount b.v., Bomenwacht Nederland, ViadenBerg, bewoners Oostdam, commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed, Woerdense Vakantieweek, actiegroep Hart voor Natuur Woerden.

Wat willen we bereiken

Op een zorgvuldig beschouwde en afgewogen wijze invulling geven aan het project Exercitieveld.

Wat gaan we daarvoor doen

Het vervangen en versterken van de asfaltverharding op de doorgaande wegen Oostsingel en Oostlaan, de elementenverharding op het Exercitieveld vervangen en de verlichting vervangen. Dit conform scenario 1b.

Argumenten

1.1 Alle kastanjabomen blijven binnen scenario 1b voorlopig behouden.

Binnen scenario 1b blijven de kastanjabomen behouden. Het niet kappen en vervangen van de kastanjabomen zal de omwonenden, actiegroep(en), andere betrokken inwoners en belangstellenden tevreden stemmen. De huidige bomen zijn daarnaast beeldbepalend en waardevol op het gebied van klimaat en ecologie. Vergunningsprocedures ten behoeve van het kappen van de bomen hoeven niet doorlopen te worden.

1.2 Scenario 1b geeft ruimte om op termijn gefaseerd over te gaan tot vervanging van de bomen.

Dit scenario geeft ruimte om op termijn, wanneer de situatie met betrekking tot de riolering en/of de vitaliteit/veiligheid van de bomen sterk verandert, gefaseerd over te gaan tot vervanging van de bomen en dan ook verbetermogelijkheden ten aanzien van de groeiplaatsen, de beleving van de Singels, het herstellen van de laanstructuur en het wegnemen van de parkeerfunctie langs de Oostsingel en Oostlaan door te voeren. Daarnaast is dit scenario voordeliger dan het in de begroting opgenomen bedrag voor een volledige herinrichting. Ook treden er geen functionele wijzigingen op in het gebruik van de wegen, de parkeergelegenheid en het gebruik van het Exercitieveld.

1.3 Een nieuwe asfaltdeklaag zorgt voor een veilige Oostsingel en Oostlaan.

Door de doorgaande wegen te voorzien van een nieuwe asfaltdeklaag maken de Oostsingel en Oostlaan weer heel en veilig voor de komende 10-20 jaar.

1.4 De riolering onder de Oostsingel is slecht maar er zijn tot op heden nog geen storingen of klachten.

De riolering onder de Oostsingel is slecht, maar storingen, klachten en meldingen over het niet functioneren zijn er tot op heden niet. De noodzaak van vervanging op dit moment is hierdoor niet gerechtvaardigd.

Ook bestaat de mogelijkheid om op termijn deze riolering te relinen of misschien te verlaten en een minizuivering aan te brengen.

1.5 Het vervangen van de verharding van het Exercitieveld is nodig.

Het vervangen van de verharding van het Exercitieveld is nodig, omdat de half open bestrating niet meer te herstellen is. Ook is dit straatverband niet geschikt voor regulier gebruik. Het vervangen van de verharding zal de bewoners/gebruikers van de panden aan de Oostdam tevreden stellen. De riolering onder het Exercitieveld kan binnen 5 jaar gerelined worden en zijn functie voor tientallen jaren blijven voldoen.

1.6 Het Exercitieveld is verbonden met de bastions Torenwal/Hogewal.

Het beeld van het Exercitieveld veranderen door middel van een volledige herinrichting in combinatie met een mogelijke verandering aan de uitstraling van de bastions Torenwal en Hogewal zou een ingrijpende verandering betekenen voor de gehele omgeving ten oosten van het centrum.

2.1 De bomen worden behouden zolang dit veilig is en nog mogelijk is.

Er wordt ingezet op het behoud van de bomen tot dat het niet meer kan of niet meer veilig is. Dit is het meest natuurlijke moment om in te grijpen, zonder hiervoor al eerder bomen te kappen. Zo hoeft het college en de gemeenteraad geen besluit te nemen over het lot van de bomen zonder een urgente situatie.

3.1 Een tussentijdse aanplant van bomen doet afbreuk aan de laanstructuur met een dubbele rij van een eenzelfde soort bomen.

De uitstraling van de monumentale status kenmerkt zich door een laanstructuur met een dubbele rij bomen, van 1 soort en van een nagenoeg gelijke leeftijd. Tussentijdse aanplant betekent dat deze uitstraling 'nooit' meer terug zal komen. Bomen van verschillende leeftijden zullen tientallen jaren een ander beeld geven dan tot nu kenmerkend is voor het Exercitieveld. Ook de commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed adviseert vanuit hun expertise om vervanging in 1 keer te doen en hiermee recht te doen aan cultuur historisch aspect van de monumentale status.

3.2 Het is voor de groeiplaatsverbetering beter om bomen niet te vervangen op dezelfde plaats.

Door een nieuwe boom te planten op dezelfde plaats als een gekapte boom is het niet mogelijk om groeiplaatsverbetering aan te brengen. Enkel in combinatie met het vervangen van meerdere bomen bij een volledige vervanging van de verharding is een goede groeiplaats voor een nieuwe boom in te richten. Dit omdat de groeiplaats ook onder de verharding aangelegd moet worden. Verder, door nieuwe bomen te planten op dezelfde plaats als een gekapte boom is het omvangrijker om op termijn veranderingen ten aanzien van het (weg)profiel te doen. Gewortelde bomen zouden moeten worden verplaatst, nieuwe groeiplaatsen dienen te worden aangebracht en net nieuwe groeiplaatsen worden opgeheven. Het maken van kwaliteitsruimte voor bijvoorbeeld een wandelpad langs de Singels is hierdoor een grotere en duurdere inspanning.

4.1 Door bomen gefaseerd te vervangen wordt er geen afbreuk gedaan aan de monumentale uitstraling van de dubbele rij bomen.

Bomenwacht Nederland adviseert om gefaseerd, meerdere bomen tegelijk, te vervangen. En daarbij direct een goede groeiplaats aan te leggen. Daarnaast, met een gefaseerde aanpak biedt dat de mogelijkheid om veranderingen in de omgeving gedoseerd door te voeren. Ook blijft de uitstraling van de monumentale status van een dubbele rij bomen van 1 soort en van nagenoeg gelijke leeftijd hiermee gelijk. Ter informatie, de huidige bomen zijn in 2 fases geplant, te weten in 1933 en 1937.

4.2 Het gefaseerd vervangen van de bomen geeft de mogelijk om groeiplaatsverbeteringen aan te brengen.

Het is mogelijk om groeiplaatsverbeteringen aan te brengen, die bestand is tegen een bovengrondse belasting, en hiermee de bomen een goede toekomst te geven. Ook wordt het gebruik van het Exercitieveld minimaal beperkt vanwege het anders moeten vrijhouden van de kroonprojecties onder de bomen om zodoende de bomen te ontzien.

4.3 Verbetering van de groeiplaats bij de bestaande bomen kunnen niet of zijn zinloos.

Groeiplaatsverbetering in de vorm van een krattensysteem kan niet meer bij deze bomen in verband met het grootse wortelpakket wat al gevormd is. Het langsparkeren op de Oostsingel en Oostlaan wegnemen en die ruimte benutten voor de kastanjabomen is geen verbetering. Het wortelpakket zit relatief ondiep en door enkel het asfalt te verwijderen blijven de wortels in de verdichte wegoebouw (fundering) zitten.

Het ploffen van de bodem (om de verdichting van de grond op te heffen) en het injecteren van voedingsstoffen heeft enkel zin wanneer de kwetsbare zone (onder de kroonprojectie, ca. 5 meter uit de stam van de boom) wordt vrijgehouden van een belasting. Anders raakt de grond wederom verdicht. Dit betekent een beperking van ongeveer 2000m² van de gebruikruimte voor evenementen. Evenementen zoals onder andere Het Nationaal Veteranentreffen, Harleydag, Lentefestival, De Woerdense Vakantieweek, Nacht van Woerden zijn dan niet meer te organiseren in hun huidige opzet. Daarnaast stelt Bomenwacht Nederland dat door het verbeteren van de huidige groeiplaats de kastanjabomen slechts maximaal enkele jaren langer meegaan.

5.1 Bovengrondse boombescherming is functioneel.

Door de boomstammen in te pakken met een stamommanteling (boombescherming) worden de bomen beschermd tegen tegen beschadiging voor, tijdens en na een evenement. Het vestigt de aandacht bij evenementenorganisaties en evenementenbezoekers op het belang om deze bomen te beschermen en voorzichtig te zijn met activiteiten nabij de bomen. Door deze voorwaarde op te nemen in de evenementenvergunning geeft gemeente Woerden een signaal dat er aandacht en zorg is voor deze kastanjabomen en dat zij deze bomen de komende jaren willen behouden.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

1.1 Er komt geen sierlijk veld met romantisch accent.

In relatie tot het grootse participatietraject in 2014/2015 en de uitkomst van het thema 'sierlijk veld met romantisch accent' kan dit besluit na 6-7 jaar als mager, zonde van de tijd en geld, beschouwd worden door inwoners, media en overige belangstellenden. Echte verbeteringen/aanpassingen ten aanzien van de verblijfskwaliteit als onderdeel van het project blijven (voorlopig) achterwege. Er wordt geen invulling gegeven aan het uit de participatie verkregen thema sierlijk veld met romantisch accent.

Er zal zeer uitgebreid gecommuniceerd moeten worden op basis van welke informatie en afwegingen deze beslissing is genomen.

1.2 De parkeerruimte op straat blijft behouden.

De huidige parkeerruimte blijft behouden. Hierdoor komt er geen ruimte beschikbaar 'ten gunste' van de bestaande bomen. Dit sluit niet goed aan op de recent aangenomen Parkeervisie Binnenstad, die juist minder parkeer op straat voorstaat.

1.3 Wijziging ten aanzien van MOP 2021-2023.

Dit besluit is een wijziging tot hetgeen er in het MOP 2021-2023 (joinnr. D/21/006561) staat beschreven. Van een volledige herinrichting is geen sprake wanneer het Exercitieveld wordt ingericht conform scenario 1b.

2.1 Het aantal kastanjabomen gaat afnemen.

De komende jaren zullen er kastanjabomen verdwijnen wanneer deze een veiligheidsrisico vormen. Het aantal kastanjabomen, nu nog 41 stuks, rondom het Exercitieveld zal de komende jaren afnemen en het beeld van een door bomen omzoomd Exercitieveld zal steeds minder worden. Naar verwachting neemt het aantal bomen met 80%-85% af de komende 10-15 jaar.

3.1 Geen nieuwe aanplant in de ontstane gaten van de laanstructuur blijft tot discussie leiden.

De uitstraling van een laanstructuur met een dubbele rij bomen, van 1 soort en van een soortgelijke leeftijd neemt hiermee af. Voor inwoners, actiegroep(en) en overige belangstellenden kan het niet opvullen van ontstane gaten in de laanstructuur, een veranderend/verslechterend beeld, als onwenselijk geacht worden. De verslechtering van het beeld kan bij herhaling leiden tot discussie, kritische uitingen in de media en daarmee gepaard gaande negatieve toonzetting/beeldvorming richting de gemeente.

4.1 Het gefaseerd kappen en vervangen van bomen geeft vaker hinder en overlast en is duurder.

Afhankelijk van het aantal fases waarin de vervanging gedaan wordt betekent dit vaker hinder en overlast voor de omgeving en mogelijk ook voor het gebruik van het Exercitieveld. De 'pijn' van het gefaseerd kappen van de kastanjabomen zal keer op keer leiden tot reuring, discussie en weerstand bij inwoners en/of in de media. Het gefaseerd aanpakken van het Exercitieveld vraagt een grotere investering in verband met het meermaals moeten opstarten van diverse onderzoeken en processen.

4.2 Er wordt niet alles aan gedaan om de kastanjabomen zo lang mogelijk te behouden.

Het niet verbeteren van de huidige groeiplaatsen, door bijvoorbeeld de grond te ploffen en te injecteren met voedingsstoffen, kan uitgelegd worden als niet het maximale doen om de kastanjabomen zo lang mogelijk te behouden. Het zou ook uitgelegd kunnen worden als dat de evenementen belangrijker worden gevonden dan het zo lang mogelijk behouden van de kastanjabomen.

5.1 Boombescherming moeten toepassen kost de evenementenorganisaties geld.

Evenementenorganisaties krijgen met deze voorwaarde extra kosten voor hun rekening. In orde grootte kost dit €40 - €60 per boom, in totaal zo'n 1.600 - 2.400 euro, per evenement.

5.2 Boombescherming biedt een geringe bescherming.

Enkel de stam van de boom wordt beschermt door een ommanteling, echter de kroon van de boom niet. Het aanbrengen en/of verwijderen dan wel vervoeren van hoger (>4,5 meter) materiaal dichtbij de bomen kan nog steeds schade aan de boom veroorzaken.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

In het definitieve raadsvoorstel met betrekking tot de inrichting van het Exercitieveld zal de bijbehorende financiering worden voorgelegd.

Tot aan de definitieve besluitvorming worden gereserveerde kredieten ten behoeve van het Exercitieveld bevroren.

Omwille van de financiële positie van de gemeente, als opdrachtgever, ten aanzien van de nog te doorlopen inkoop- en aanbestedingsprocedures met marktpartijen, als opdrachtnemers, worden projectbudgetten per scenario niet benoemd. Inlichtingen hierover kunnen separaat worden verkregen bij de projectleider.

Communicatie

Op basis van het voorgenomen raadsbesluit zullen er aanvullende gesprekken plaatsvinden met de direct aanwonenden (bewoners/gebruikers van de panden aan de Oostdam), de buurtbewoners (Oostsingel en Plantsoen), de actiegroep Hart voor Natuur Woerden, Ondernemerskring Woerden (OKW), Platform Ondernemers Verenigingen Woerden (POVW), Fietsersbond en de Vestingraad.

Vervolgproces

Uw raad wordt geïnformeerd over de gesprekken aangaande het voorgenomen besluit. Aansluitend volgt, nog voor het zomerreces, een raadsvoorstel om een definitieve beslissing te nemen met betrekking tot de invulling van het Exercitieveld.

Op basis van de definitieve beslissing zullen de vervolgstappen richting de voorbereiding en uitvoering inzichtelijk gemaakt worden.

Bevoegdheid raad

Artikel 147 tweede lid jo. artikel 108 gemeentewet.

Bijlagen

1. Oplegnotitie groen Exercitieveld, geregistreerd onder joinnr. D/21/015195
 2. Oplegnotitie riolering Exercitieveld, geregistreerd onder joinnr. D/21/016434
 3. Exercitieveld scenario's, geregistreerd onder joinnr. D/21/015803
 4. Raadsbesluit scenario's Exercitieveld, geregistreerd onder joinnr. D/21/016563
 5. Alternatief plan Exercitieveld, geregistreerd onder joinnr. D/21/016001
 6. Budgetindicatie scenario's Exercitieveld, geregistreerd onder joinnr. D/21/016702. (GEHEIM)
-